

„Moldova legfőbb célja az európai integráció”

Interjú öccs. Oleg Tuleával, a Moldovai Köztársaság magyarországi nagykövetével

“The main goal of Moldova is the European integration”

Interview with H.E. Oleg Tulea, Ambassador of the Republic of Moldova to Hungary

■ Nemrégiben a moldovai külügy- és európai integrációs miniszter tett hivatalos látogatást Magyarországon. Hogyan összegeznék a kétoldalú találkozó eredményeit?

– Fontos látogatásra került sor abban az évben, amikor a 25. évfordulóját ünnepeljük Moldova és Magyarország diplomáciai kapcsolatai kialakításának. Országaink kapcsolatai mindig is kitűnőek, nyitottak és pragmatikusak voltak. Andrej Galbur miniszter úr rövid, de igen sűrű programon vett részt Budapesten, ahol magas rangú tisztségviselőkkel tartott megbeszéléseket többek között a kétoldalú kapcsolatokról, a nemzetközi szervezeteken belüli együttműködésről és a gazdasági együttműködés erősítésére tett konkrét javaslatokról. A látogatás során két hivatalos dokumentumot is aláírtak. A magyar külügyminiszter megerősítette, hogy komoly szándékaik vannak az együttműködés elmélyítésére több területen is, és támogatják Moldova európai integrációs terveit is. A két miniszter megnyitotta a rendkívül érdekes, Moldova – 25 év című kiállítást, ahol arany- és ezüstérmék gyűjteményét mutatják be.

■ Miként látja Moldova fejlődését a demokratikus folyamatok és a társadal-

mi változások tükrében mióta az ország önálló állammá vált?

– 2016-ban ünnepeltük függetlenségünk 25. évfordulóját. Fontos megemlíteni, hogy Moldova államának építése igen drámai körülmények között vette kezdetét 1991-ben. Ilyen volt például a transznisztriai konfliktus, az alacsony gazdasági konjunktúra, a politikailag megosztott társadalom és különösen az államiség intézményével kapcsolatos tapasztalatok hiánya. 1992-ben Moldova belépett az ENSZ-be, az OSCE-be, majd később az Európa Tanácsba is. 2005-ben az ország az első volt a FÁK tagállamai közül, amely akciótartvet készített az EU-val. Nagyon remélem, hogy ezalatt a 25 év alatt mind a politikai erő, mind a társadalom sokat tanult, és meggyőződés, hogy hazánk a jó úton fog továbbhaladni a fejlődés és az állampolgárok jóléte felé. Jelenleg Moldova életképes intézményekkel és működő politikai rendszerrel rendelkezik. 2014-ben a Moldovai Köztársaság és az EU társulási megállapodást, mély és átfogó szabad kereskedelmi megállapodást írt alá. A fellépő kihívások ellenére országunk egyre közelebb került az Európai Unióhoz. Exportunk több mint 60 százaléká kerül az EU piacára. Emellett az 1000 főt is meghaladja azoknak a moldovai diákoknak és egyetemi

■ Recently, the Minister of Foreign Affairs and European Integration of Moldova payed an official visit to Hungary. How would You summarize the results of the bilateral meetings?

– This significant visit took place in the year when we celebrate the 25th anniversary of establishing the diplomatic relations between the Republic of Moldova and Hungary. The relations of our countries have always been excellent, open and pragmatic. Minister Andrei Galbur had a short but very intense program in Budapest, including meetings with high officials, focused on the bilateral bonds, cooperation within international organizations and concrete proposals for strengthening the economic cooperation. During the visit two legal documents were signed. The Hungarian Foreign Minister confirmed the interest in deepening the cooperation in various fields as well as support Moldova's European integration agenda. The two ministers have also inaugurated an interesting exhibition of gold and silver coins' collection named “Moldova – 25 years”.

■ How do You see the evolution of Moldova in terms of democratic process and social development since its declaration as an independent State?

– We have celebrated 25 years of independence in 2016. It is important to note that Moldovan state building began in very dramatic circumstances in 1991, such as the Transnistrian conflict, poor economic conjuncture, the politically divided society, especially in the absence of statehood experiences. In 1992 Moldova joined the UN, the OSCE, and later the Council of Europe. In 2005 Moldova became the first CIS country to formulate an action plan with the EU. I hope very much that in these 25 years both the political class as well as the society have learned many lessons and I have every confidence that henceforth Moldova will go on the correct path, towards development and welfare of its citizens. Nowadays Moldova is a state with viable institutions and functioning political system. In 2014,

professzoroknak a száma, akik az évek során részt vettek Erasmus-programban.

■ **A gazdaságot említve, melyek országa legfőbb eredményei ezen a téren?**

– Történelmileg legnagyobb iparágaink a gyáripar, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar, a textil-, a ruha- és a cipőgyártás. Az információs és kommunikációs technológia számunkra meglehetősen új terület, ami rendkívül gyorsan fejlődik, sok külföldi cég részvételével. A 2015-ös politikai és gazdasági zűrzavar után mára Moldova stabil ország, ahol javultak a külkapcsolatok, és növekszik a gazdaság. Nemrégiben a Moody's, az egyik nemzetközi hitelminősítő ügynökség Moldova státuszát felértékelte, stabilnak minősítve azt. Emellett az Európai Bizottság is javaslatot tett egy százmillió euró értékű stabilizációs és fejlesztő makrofinansziális programra (MFA). Arra koncentrálnunk, hogy biztosítsuk a jó gazdasági környezetet. A vállalkozási parkok és a szabad kereskedelmi zónák új befektetőket vonzanak az autógyártás, a könnyűipar, az élelmiszeripar és más iparágak területeiről is. Az IT-szektor is profitál abból a jogi felállásból, ami ösztönzést és infrastruktúrát biztosít. Moldovában található az egyik legjobb és legolcsóbb vezetékes internetszolgáltatás a világon. A kereskedelem terén pedig több szabad kereskedelmi megállapodást írtunk alá, mint bármely másik európai ország.

■ **Melyek a legnagyobb kihívások Moldova számára az elkövetkező években?**

– A reformok végrehajtása jelenti a legnagyobb kihívást a moldovai társadalom és kormány számára. A hatóságok már elkezdtek foglalkozni a korrupcióellenes harccal, a banki visszaélések felderítésével, az igazságszolgáltatás reformjával, és újtárra indították a nagymértékű gazdasági fejlesztéseket. A közigazgatási reform megvalósítása továbbra is kihívás számunkra, mivel itt az a cél, hogy a nyitott kormány modellt alkalmazzuk, ahol új információs és kommunikációs technológiai rendszert állítunk fel. Más szóval, hazánk számára a legfőbb feladat az elkövetkező években az lesz, hogy szilárd alapokat teremtsünk a további modernizációhoz és gazdasági növekedéshez. Úgy érzem, az országban megvan az erős politikai indíttatás, hogy ezeket a célokat megvalósítsa.

■ **Moldova Európa része, és nyilvánvaló, hogy az EU-integrációnak nincs alternatívája. Hol tart az ország ebben a folyamatban?**

– A Moldovai Köztársaság legfőbb célkitűzése az európai integráció. Meg kell jegyezmem,

the Republic of Moldova signed the Association Agreement with the EU, the DCFTA. Despite encountered challenges, Moldova got closer to the EU. More than 60% of our exports are directed to the EU market. More than 1,000 Moldovan students and university professors benefited from Erasmus programs over the years.

■ **Talking about the economy, what are Your country's major achievements in this field?**

– Historically, the largest industries in Moldova have been manufacturing industry, agriculture and food processing, textile, apparel and footwear. The ICT is a rather new and fast growing sector for Moldova with many foreign companies. After the political and economic turmoil of 2015, now Moldova is a stable country with improved foreign relations and growing economy. Quite recently, the international rating agency Moody's has improved the country rating of Moldova to "Stable". Also, the European Commission has recently proposed a macro-financial assistance program (MFA) worth 100 million Euro for stabilization and development. We are very much focused on ensuring a good business environment. The network of business parks and free economic zones are attracting new investments from automotive and light industry, food processing, etc. The IT sector is benefiting from the special legal framework which offers certain incentives and infrastructure. Moldova has one of the best and cheapest wired Internet connections in the world. Speaking about trade, we have signed free trade agreements with more countries than any state in Europe.

■ **What are the biggest challenges for Moldova in the next years?**

– The reforms implementation will be the biggest challenge for the Moldovan society and government. The authorities already tackle the issues related to fight corruption, investigation of bank fraud, justice reform and boost of economic development. The rolling out of the public administration reform remains a challenge as it aims to adopt the Open Government model where new ICT solutions will be scaled up. In other words, the main challenge for the next years for Moldova is to build a solid base for its future modernization and economic growth. I feel a strong political will in Moldova to work towards achieving these objectives.

■ **Moldova is a part of Europe and it is obvious that its EU integration does not have alternative. Where is Your country today in this process?**

– The main objective of the Republic of Moldova is the European integration. I must remark with both pragmatism and pride, that Moldova is the first country in the EU Eastern Neighbourhood to have signed the Association Agreement with the EU and to benefit from visa liberalization. I am sure that the European integration is the only opportunity to develop and modernize Moldova on the basis of established models. Moldova is going through an extensive process of reforms for implementing the provisions of the Association Agreement.

■ **What is the position of Moldova in respect of Transnistria issue, and the possible solution of this problem?**

– In relations between Chisinau and Tiraspol not much has changed and we cannot expect very quick solution to the conflict. Our approach is based exclusively on trying to find a diplomatic solution by peaceful means, based on respect for the territorial integrity and sovereignty of Moldova by providing a special status to the Transnistrian region, unconditional withdrawal of Russian troops from the territory of the Republic of Moldova and turning the current peace-keeping operation in a civil mission with an international mandate. We are pleased that the Austrian presidency of the OSCE for this year has set among its priorities the commitment to contribute for defusing the existing conflicts. We are ready to continue these efforts in the "5 + 2" format, based on its results oriented approach, focusing on compact solutions, but with great impact on the life of citizens from both banks of Nistru river. We are concerned, at the same time, with the military activities, undertaken by the Group of Russian Troops Force (GOTR) where the security forces of the regime in Tiraspol are engaged too; such manoeuvres contribute to straining the situation across the region amid the perpetuation of the crisis in east regions of Ukraine.

■ **Your Excellency, tell us please about Your diplomatic carrier. What are Your priorities as an Ambassador being posted to Hungary?**

– Serving in the Parliament and Government before, I took this challenge to start

mind pragmatikusan, mind büszkeséggel telve, hogy hazánk az első ország az EU keleti szomszédai közül, amely aláírta a társulási megállapodást az EU-val, és élvezheti a vízumliberalizáció előnyeit. Biztos vagyok benne, hogy az európai integráció az egyetlen lehetőség arra, hogy fejlesszük és modernizáljuk az országot a már működő modellek alapján. Moldova átfogó reformokon megy át ahhoz, hogy a társulási megállapodás kitételeinek eleget tegyen.

■ Mi Moldova álláspontja a transznisztriai helyzettel kapcsolatban, és mik a lehetséges megoldások ebben a helyzetben?

– Chisinau és Tiraspol között nem sok minden változott, és nem is várhatjuk a konfliktus megoldását egyhamar. A mi hozzáállásunk kizárólag a békés, diplomáciai megoldás megtalálásán és Moldova területi integritásának és szuverenitásának tiszteletben tartásán alapszik: speciális státusz biztosításával a transznisztriai régióknak, az orosz csapatok feltétel nélküli kivonásával a Moldovai Köztársaság területéről, és a jelenlegi békefenntartó egységek nemzetközi mandátummal rendelkező civil misszióvá alakításával. Örömminkre szolgál, hogy az OSCE ez évi osztrák elnöksége prioritásai közé sorolta a fennálló konfliktusok elsimításában való elkö-

telezett részvételt. Készek vagyunk ezen erőfeszítéseinket továbbvinni az 5+2 formátumban, ami az eredményorientált megközelítésen alapszik, és tartós megoldásra törekszik úgy, hogy jelentős hatással legyen a Dnyeszter folyó mindkét partján élők számára. Ugyanakkor aggodalommal tölt el minket az a katonai tevékenység, amit az orosz katonai erők egy csoportja végez a területen, ahol a tiraspoli rezsim biztonsági erői is jelen vannak. Ilyen manőverek hozzájárulhatnak a régió helyzetének feszültségéhez az Ukrajna keleti részében továbbra is fennálló krízishelyzet közepette.

■ Nagykövet úr, kérem, meséljen diplomáciai pályafutásáról. Mik a prioritásai Budapestre kinevezett nagykövetségként?

– Már korábban is a parlament és a kormány szolgálatában álltam, így ezt a kihívást úgy tekintem, mint egy új fejezetet a hivatásom történetében, ezért fogadtam el kinevezésemet nagykövetség Magyarországra. Új diplomataként örülök, hogy tanulhatok a magyarországi diplomáciai testületekhez tartozó kollégáim és barátaim tapasztalataiból. Örülök a kicsi, de aktív csapatomnak a nagykövetségen, és annak, hogy a barátság hídjait építhetem fel Magyarország és Moldova között. Kiküldetésem első

éve alatt sok elégedettségre okot adó együttműködésben vettem részt a magyar hatóságokkal. Megfogadtam, hogy minden tőlem telhető megteszek a kézzelfogható eredményekért: a jobb politikai dialógusért, az európai integráció támogatásáért és a jobb gazdasági kapcsolatokért. Emellett én vagyok a Horvát Köztársaság, a Szlovén Köztársaság, Bosznia és Hercegovina nem helyben lakó külképviselet vezetője és a Duna Bizottság állandó képviselője is.

■ Budapesti tartózkodása során tapasztalatai igazolták a várakozásait?

– Immár egy éve élek és dolgozom Budapesten, és határozottan állíthatom, hogy a kellemes társadalmi légkör elősegíti a produktív munkát és az eredményeket. Kezdetben kellett némi idő, hogy beilleszkedjek, és hozzászokjak ahhoz, hogy másik országban élek, de magyar barátainak köszönhetően, akik mindent megtettek, hogy otthon érezzem magam, minden jól alakult. Az új kollégák és újonnan szerzett barátok pedig értékesebbé tették a munkakapcsolatokat. A moldovai nép nevében is szeretném kifejezni Magyarország iránt érzett szimpátiámat és elismerésemet. Szeretném továbbá megerősíteni szilárd elkötelezettségemet a két ország kapcsolatának jobbá tétele mellett.

Popper Anna

a new page in my professional carrier and accepted my appointment as Ambassador to Hungary. As a new diplomat, I am happy to learn from the experience of my colleagues and friends in the Diplomatic Corps in Hungary, to have a small but active team in the embassy, to build new bridges of friendship between Hungary and Moldova. I have had a lot of satisfaction in cooperating with Hungarian authorities in the first year of my tenure. I pledged to make every effort for tangible results: a better political dialog, support for the European integration and better economic relations. I am also a non-resident Ambassador to the Republic of Croatia, Republic of Slovenia, Bosnia and Herzegovina and Permanent Representative to the Danube Commission.

■ Living and working in Budapest did Your experiences meet Your expectations?

– I have been living and working up to a year now in Budapest and I can definitely say that the pleasant social environment is totally conducive to productive work related results. In the beginning, I needed some time to accommodate and get used to living in a new country but the story went on well

due to my old Hungarian friends, who made me feel like home and the new colleagues, friends made here, added up a value to the working relationships. I would like to convey a message of great sympathy and con-

sideration on behalf of the people of Moldova to Hungary. I wish to confirm my dedicated commitment for the further development of relations between our two countries.